

جشن زندگی

فصل زیبای سرمستی وحوش از جمله کل و بزکوهی «فرامی‌رسد و هنگام آن است که به احترام طبیعت و جشن حیات در دل زیستگاه‌های کوردستان، سلاح‌ها را غلاف کنیم و زیبایی طبیعت را به نظاره بنشینیم. با توجه به وجود طبیعت بکر و حیات وحش دیندی زیستگاه‌های کوردستان و وجود حیوانات زیبا و دوست داشتنی در کوهستان‌های بکر و مرتفع، هم‌چنین نزدیک شدن به فصل تولیدمثل کل و بز و لزوم توجه مردم عزیز کوردستان به مبارزه با شکارچیان سودجو و متفعت‌طلب امیدواریم با کمک دوستداران محیط‌زیست و محیط‌بانان زحمت‌کش نگذاریم این حیوانات دوست‌داشتنی در این فصل (کله‌هرز)، مورد حمله و شکار قرار گیرند. امید است با آگاهی بیشتر در مورد این حیوانات زیبا و بی‌نظیر به یاری طبیعت و محیط‌زیست زیبایمان بشتابیم.

کل و بزکوهی با نام کوردی کهل و بزنه کئوی (نام علمی: *Capra aegagrus* نام انگلیسی: Wild Goat فارسی: یازن، بزکوهی) در تمام مناطق کوهستانی زاگروس و صخره‌های صعب‌العبور که ناری آب و امنیت کافی باشد مشاهده می‌گردد. در کل و بزها، نرها که کل نامیده می‌شوند شاخ‌های بلند و شمشیرمانندی دارند شاخ بزها نسبت به شاخ کل‌ها بسیار کوتاه‌تر است.

بزکوهی به‌صورت اجتماعی زندگی می‌کند و روزگرد است. معمولاً صبح زود و اوایل غروب در مجاور صخره‌ها به چرا می‌پردازد. گاهی اوقات کل‌های پیر از گله جدا شده، در سوراخ‌ها و صخره‌های صعب‌العبور ساکن می‌شوند که اصطلاحاً به آن‌ها «کل‌خوس» می‌گویند. در پاییز که فصل جفت‌گیری است، گله‌های کل و بز با هم مخلوط می‌شوند. این حیوانات در موقع احساس خطر صدای سرفه‌مانندی شبیه «بیرک» می‌دهند ولی صدای اصلی آن‌ها شبیه بیع بیع بز است. در شکمبه‌ی برخی از آن‌ها گلوله‌ی کوچکی از جنس پوست و مو وجود دارد که به آن «پادزهر» می‌گویند و برای آن ارزش دارویی قائل هستند.

فصل جفت‌گیری بزکوهی (که له هه رز) در مناطق گرمسیر اوایل پاییز و در مناطق سردسیر اواخر پاییز شروع می‌شود که با

تله گذاری در اطراف چشمه‌ها و گرفتن آن‌ها توسط سگ، در سال‌های اخیر جمعیت آن‌ها را در اکثر زیستگاه‌ها به شدت رویه کاهش گذاشته و نسل آن‌ها را در شرف انقراض قرار داده است.

با شروع فصل جفت‌گیری و با توجه به اینکه جمعیت‌هایی از این گونه از مناطق کوهستانی کوردستان عراق وارد اورامانات می‌شوند تا به مناطق مناسب تولیدمثل در ارتفاعات کوسالان و شامو برسند که بیشترین تهدید و مرگ جاندار در این زمان است، البته لازم به ذکر است که در برخی از زیستگاه‌ها به دلیل وجود شرایط مساعد از جمله امنیت و تغذیه خوب در طول سال بزکوهی وجود دارد. در کوردستان هم با توجه به وجود دوستداران طبیعت در کنار تشکیلات زیست‌محیطی فعال می‌توان با همکاری هم از مسیر مهاجرت کل و بزکوهی و همچنین مکان‌های جفت‌گیری در زمان یک‌ماهه‌ی اواخر پاییز که شکارچیان هم خوب می‌شناسند توسط حفاظت به عمل آورد. شبیه همان فعالیتی که گروه چکاد در هفتمین سال پیایی اسال هم در فصل گاوپانگی (فصل تولیدمثل) برای حفاظت از مارال‌ها در شمال ایران صورت گرفت که طی آن از ورود شکارچیان، کوهنوردان و عکاسان و چرای دام به مناطق جفت‌گیری جاندار محدودیت زمانی اعمال می‌کنند تا این جاندار جشن زندگی خود را در زیستگاه خود با امنیت کامل و بدون استرس انجام دهد.

تنوع زیستی همان زندگیست

به‌عنوان مثال، جایگزین نمودن فعالیت‌هایی مانند کنترل آفات که توسط بسیاری از موجوداتی صورت می‌پذیرد و از یکدیگر به‌عنوان غذا استفاده می‌کنند (کنترل بیولوژیکی) و یا عمل گرده‌افشانی که توسط حشرات و یا پرندگان انجام می‌شود، تقریباً غیرممکن است.

کاهش تنوع زیستی اغلب زیست‌بوم‌ها را کاهش داده و در نتیجه سید کالاهای و خدماتی که توسط طبیعت ایجاد شده و در اختیار ما قرار می‌گیرد را کوچک‌تر می‌نماید. کاهش تنوع زیستی، اکوسیستم را ناپایدار نموده و توانایی آن در مواجهه با بلایای طبیعی مانند سیل، خشکسالی، طوفان و مشکلاتی از قبیل آلودگی و تغییرات آب‌وهوا که توسط بشر ایجاد می‌شوند را کاهش می‌دهد. تابه‌حال هزینه‌های زیادی برای جبران خسارات ناشی از

سیل و طوفان که در اثر از بین رفتن جنگل‌ها شدت یافته است، صرف شده و انتظار می‌رود که گرم شدن زمین خسارات بیشتری را موجب شود.

تنوع زیستی کمک کنیم این است که روش زندگی پایداری را انتخاب کنیم. آموزش می‌تواند به ما کمک کند تشخیص بدهیم فعالیت‌های فردی ما هرچند بی‌ضرر به نظر می‌آید طبیعتی روی تنوع زیستی خواهد داشت. ما باید یاد بگیریم که همه‌ی ما بخشی از شبکه‌ی زیستی هستیم که اگر یک‌گونه از بین برود سایر گونه‌ها هم در معرض خطر انقراض قرار می‌گیرند. باید کودکان و جوانان را توانمند سازیم تا به تنوع زیستی آینده کمک کنند. همان کارهایی که امروز تشکلهای زیست-محیطی انجام می‌دهند نمونه‌ای از توانمند کردن جوانان است. از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به آموزش جوامع محلی، مهارت‌آموزی جنگل‌ها، نهال کاری و بذرکاری در عرصه‌های تخریب‌شده، حفاظت از زیست‌گاه پرندگان، سمندرها و سایر گونه‌هایی که در خطر انقراض هستند. در سطح فردی هم ما باید یاد بگیریم درست مصرف کنیم و حفاظت از سرزمینمان در دست خود ماست و این آموزش است که به ما کمک می‌کند همین امروز قدم برداریم.

سید سیوان امینی تنوع زیستی‌ای که امروز بر روی کره‌ی زمین داریم از میلیون‌ها گونه‌ی زیستی مشخص تشکیل شده است و این نتیجه‌ی چهار میلیارد سال تکامل بر روی این کره است. اجتماعات گیاهی و جانوری در یک ناحیه را تنوع زیستی آن ناحیه می‌نامند. به بیان دیگر، به‌عنوان گنجینه‌ی زیستی در نظر گرفته می‌شود و شکل‌های متفاوتی از زندگی و فرم‌های رویش در سطح کره‌ی زمین را نشان می‌دهد.

در یک زیست‌بوم هر چه تنوع گونه‌ی بیشتر باشد، زنجیره‌ی غذایی طولانی‌تر و شبکه‌های حیاتی پیچیده‌تر می‌باشد. تنوع زیستی در هر منطقه کلید یا پلاری و سلامت محیط‌زیست طبیعی می‌باشد.

دانشمندان معتقدند که ممکن است ۱۳ میلیون گونه‌ی زیستی بر روی کره‌ی زمین موجود باشد که تاکنون حدود یک‌میلیون و هفت‌صد و پنجاه‌هزار گونه از این جانداران شناخته شده‌اند و این تعداد در همه جای جهان به صورت یکسان برآکنده نشده است و تعداد و ترکیب گونه‌ها در مناطق مختلف متفاوت است.

انسان کوردستان جزو مناطقی است که دلیل وجود انواع زیست‌گاه‌ها و زیست‌بوم‌ها نزدیک هم جزو مناطق داغ زیستی می‌باشد. به مناطقی که دارای تنوع گونه‌ای بالایی هستند مناطق داغ تنوع زیستی (hotspot Biodiversity) گفته می‌شود.

تنوع زیستی که همان زندگیست، منابع غذایی شامل انواع میوه‌ها و مواد پروتئینی ما را تأمین می‌کند. بیشتر از هفتاد هزار گونه گیاه دارویی وجود دارد که در صنعت داروسازی از آن‌ها استفاده می‌شود. از بین رفتن تنوع زیستی به‌وسیله‌ی دخالت‌های انسان به‌ویژه آلودگی مصرف در کشورهای ثروتمند بین هزارتا ده هزار برابر بیشتر از حالت طبیعی آن است. ما باید تنوع زیستی را حفظ کنیم تا توانیم نیازهای ۹ میلیارد انسانی که در سال ۲۰۵۰ بر روی کره‌ی زمین خواهد بود را تأمین کنیم.

فعالیت‌های طبیعی که با کمک تنوع زیستی صورت می‌گیرد، آن قدر متفاوت هستند که تقریباً نامحدود به نظر می‌رسند.

زربار در انتظار پرنده‌های زیبا

در نواحی باتلاقی و تودنرا تولیدمثل می‌کند در ایران زمستان‌ها به تعداد اندک دیده می‌شود. مهم‌ترین عوامل تهدید این گونه شامل شکار، تخریب و ناامنی زیستگاه‌ها و محل‌های تخم‌گذاری می‌باشد.

پیشانی سفید در بالای منقارش بیشتر است و تاخ سر امتداد دارد و منقارش بسیار کوچک‌تر از غاز پیشانی سفید است رنگ تیره‌تری دارد و حلقه‌ی چشمی زرد رنگی در اطراف چشمانش مشاهده می‌شود پرنده‌ی نایاب قاقه سفیدی پیشانی است و منقارش صورتی‌رنگ و پاهایش زرد نارنجی است. زیستگاه غاز پیشانی سفید کوچک، مناطق تالابی، تیزارها و دریاچه‌های آب شیرین، شالیزارها و مزارع گندم و جو و علوفه است.

گروه پرندنگری انجمن سبز حیا یکی دیگر از پرندگان که در فصل زمستان در تالاب‌ها و آبگیرهای استان کوردستان دیده می‌شود و امروز به دلیل دخالت انسان در زیستگاه‌هایش در سراسر جهان با وضعیت نامناسبی روبرو شده است و در خطر انقراض قرار دارد. غاز پیشانی سفید کوچک است بانام علمی *Anser erythropus* بر طبق بررسی‌های انجام شده در سطح جهان از سال ۱۹۵۰ تا سال ۲۰۰۸ این گونه حدود ۵۰ درصد کاهش جمعیت داشته است. جمعیت این پرنده در سال ۱۹۵۰ حدوداً شصت‌هزار قطعه بوده که در حال حاضر ۲۵ تا ۳۰ هزار قطعه تخمین زده می‌شود. کشور ایران یکی از مسیرهای مهاجرت این پرنده است که در زیستگاه‌های مناسب شمال و شمال غرب تا جنوب‌غرب‌بوز دیده می‌شود وضعیت پراکنش این گونه در ایران هنوز به‌طور دقیق مشخص نیست اما از مهم‌ترین زیستگاه‌های این پرنده در کشور که تاکنون شناسایی شده می‌توان به دریاچه‌ی پشت سد حاشیه‌ی رودخانه‌ی

مرحله فلجی کامل: دام زمین گیر شده و تلف می‌شود. اولین اقدام پس از گزش توسط حیوان شستشو با آب و صابون به مدت ۱۵ الی ۲۰ دقیقه و هم‌زمان مراجعه به مراکز پیشگیری و درمان هاری با واکسیناسیون چندمرحله‌ای می‌باشد.

متأسفانه در چند سال اخیر پنده شاهد چندین مورد از این بیماری در اطراف مریوان و سروآباد بوده‌ام و بیشتر آلودگی‌ها از طریق روباه صورت گرفته است که مرگ یک نفر را هم به دنبال داشته است، لذا لازم است مردم و مخصوصاً اعضای تشکلهای دوست دار حیوانات مراقب مرحله‌ی اول بیماری باشند که به نیت کمک کردن به حیوان مریض به بیماری مبتلا نشوند.

یا از طریق مخاط چشم منتقل شود. خوشبختانه عامل بیماری در خارج از بدن دام بیمار زیاد مقاومت نداشته و در اثر عوامل محیطی زود از بین می‌رود. ویروس از بزاق حیوان مبتلا به هاری و محل گازگرفتگی وارد بدن شده در ماهیچه‌ها به سمت اعصاب انتهایی می‌رود و شروع به تکثیر می‌نماید و باعث فلج کردن، خلق انسان یا دام قادر به بلعیدن نبوده و بزاق از دهان سرازیر می‌شود. این بیماری شامل سه مرحله است: مالیحولیایی: در این مرحله تغییر رفتاری دیده می‌شود، یعنی دام آرام، شرور می‌شود و دام شرور آرام می‌گردد. مرحله هیجانی: در این مرحله دام می‌تواند هجومی شود و هر چیز را گاز بگیرد و از این طریق بیماری انتقال می‌یابد.

بیماری هاری دکتر مسعود مصطفی سلطانی بیماری هاری یکی از بیماری‌های مشترک بین انسان و دام است و از زمان سومریان انسان آن را شناخته است. مرگ در صورت ابتلا به هاری تقریباً قطعی است و در انسان به بیماری ترس از آب مشهور است و در حیوان چون بیشتر در سگ مشاهده می‌شود به آن بیماری سگ دیوانه گفته می‌شود. حیواناتی که می‌توانند بیماری هاری را انتقال دهند شامل: سگ و گربه و همه‌ی گربه‌سانان از قبیل گرگ، روباه، شیر، پلنگ... و حیوانات اهلی مثل گاو، گوسفند، الاغ، اسب و... است. عامل بیماری می‌تواند از طریق گاز گرفتن و یا از طریق خراش دست، در صورت دست بردن در دهان حیوان بیمار و

کشف گونه‌های جدید از عنکبوت در مریوان

اوایل تا اواسط تابستان و ماده‌ها تا اوایل پاییز بالغ هستند. رفتار شکارگری در این خانواده با چرخیدن متعده عنکبوت به دور طعمه و تنیدن رشته‌های تار به اطراف آن انجام می‌شود. این عنکبوت‌ها دارای زهر هستند ولی گزش آن‌ها برای انسان خطری ایجاد نمی‌کند. لازم به ذکر است یک گروه تحقیقاتی متشکل از گروهی کارشناس و علاقه‌مند به دعوت انجمن سبز حیا همراه با چند نفر از اعضای این انجمن به مدت سه روز به بررسی وضعیت گونه‌های جانوری شهرستان مریوان پرداختند.

گونه‌ای از عنکبوت‌ها که پیش‌ازین حضورش از ایران گزارش نشده بود، در سفر اخیر گروه تحقیقاتی به مریوان کشف شد. گزارش علمی مربوط به بررسی گونه توسط آقای علیرضا زمانی و همکارانش در دست تهیه است و به‌زودی منتشر می‌شود. این گونه عنکبوت پیش‌ازین تنها از ترکیه شناخته‌شده بود و گزارش مذکور، شرقی‌ترین نقطه‌ی پراکنش جهانی آن محسوب می‌شود. این عنکبوت زندگی در زیر سنگ‌های بزرگ در نواحی کوهستانی را می‌پسندد. تور مشخصی نمی‌تند و کیسه‌های تخم خود را با قطعات کوچک سنگ مخفی می‌کند. نرها عموماً بین

کارگاه آموزشی آشنایی با نقش سمن‌ها در نظام عدالت کیفری

نخستین کارگاه آموزشی در کشور بعد از تصویب اصلاحیه‌ی ماده ۶۶ به همت موسسه‌ی "مافا"، روز ۵ آذر در سنندج برگزار شد.

این کارگاه آموزشی در یک روز و در دو نوبت صبح و عصر با حضور نمایندگان برخی سازمان‌های مردم‌نهاد در حوزه زنان، کودکان، محیط‌زیست، بیماری‌های خاص، بهداشت عمومی، حقوق شهروندی و منابع ملی و میراث فرهنگی از شهرهای تهران و استان کوردستان برگزار شد.

در این کارگاه سخنرانی‌هایی درباره تحلیل این ماده و موارد اصلاحی آن صورت گرفت. سخنرانان آقایان علی‌اکبر گروسی (دادستان کل استان کوردستان)، علی‌محمد زنگانه (مدیرکل پیشگیری‌های فرهنگی و اجتماعی معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه)، دکتر حسین غلامی (دانشیار دانشکده‌ی حقوق دانشگاه علامه طباطبائی)، دکتراسعد اردلان (استاد دانشگاه و فعال مدنی)، دکتر حسین بابایی (معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کوردستان)، دکتر عثمان مزین (وکیل دادگستری و دبیر کمیته حقوقی انجمن دفاع از حقوق مصدومان شیمیایی سردشت) بودند، که در این کارگاه به بررسی نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در